

אשרי האיש

החסידות בדרך רבוה"ק זיע"א

בשם השם יתברך הוסף מדור מיוחד לפרסום
"הזקנו קורא נא"

להזיקן ועידוד ללימים אגון
בעמוד האמצעי של הגליון

בעזרת ה' נעשה ונצליח
יום ו' ערש"ק ז' אייר תש"פ
פרשת
אחרי מות קדושים
גליון תל"א
שנה ט'

מפי ספרים וסופרים וקדושים בכל יום יהללוך סלה

"קדושים תהיו פי קדוש אני ה' אלוקיכם..." - מצווה זו נאמרה בהקהל כפי שמפרש רש"י. מדוע הקדושה תלויה באחדותם של כל ישראל! מובא ספר אזור אליהו על אשר אנחנו אומרים שלוש פעמים ביום: "אתה קדוש, ושםך קדוש, וקדושים בכל יום יהללוך סלה... למי הכוונה וקדושים בכל יום יהללוך סלה? ישנם כמה דעות בדבר: יש אומרים, שהכוונה היא למלאכים, ויש אומרים, שהכוונה היא לבני אדם.

נשאלת השאלה: אם אנחנו אומרים על המלאכים וקדושים בכל יום יהללוך סלה, זה בסדר... אבל שאנחנו אומרים על עצמנו וקדושים בכל יום יהללוך סלה... אז מתאים שנשאל את עצמינו - אנחנו באמת קדושים? על מה אנחנו בדיוק מדברים!?

משל למה הדבר דומה: בן-אדם עובר ברחוב, ומישהו קורא "סליחה הרב...", הוא מיד מסתובב... למרות שאין לו שום תואר של רב, אבל הוא אומר: "אולי מישהו קרא לי... אמנם אין לי תעודה אבל בהחלט אני ראוי ומתאים..."

אבל אם מישהו יקרא ברחוב "סליחה מר"ן...", בוודאי שהוא לא יסתובב אחורה... אלא הוא יפנה את ראשו לראות איזה

'מר"ן' מסתובב כאן בסביבה הוא יודע שלא מתכוונים אליו... ישנם תארים, שאתה יודע שלא מתכוונים אליך... אבל ישנם תארים שאתה אומר "אולי זה קשור אליי"... אבל בוודאי ש'קדוש' לא שייך אליך... מה יש לך בעניין של 'קדוש'! היכן החיבור? אומר האזור אליהו חיבור מאוד יפה: בפרשת ציצית, אנחנו אומרים פעמיים ביום: "ועשיתם את כל מצוותי והייתם קדושים לאלוקיכם" - אם תקיימו את כל המצוות, אז תהיו קדושים.

מסביר האזור אליהו - איך את יכל לקיים את כל מצוות ה'! יש מצוות שאתה לא שייך אליהם - מצוות כוהנים, מצוות של לווים, מצוות של נשים... איך תקיים אותם!?

באה התורה ואומרת - "קדושים תהיו...". אתה יודע איך! "דבר אל כל עדת בני ישראל" - אם כולם יהיו שם... אנשים, נשים וטף, כוהנים לווים וישראלים, אז אני יכל לצוות אותם קדושים תהיו! אם כולם יקיימו את כל המצוות כולם, ע"י מצוות הקהל, אז ממילא קדושים תהיו!

כוחנו באחדותינו! (מיוסד עפ"י דרשה שנמסר ע"י רבי שלמה רוזנבלום שליט"א)

אמרות טהורות

אמרות קודש מרבותינו הק' מאלכסנדר

דבר אל כל עדת בני ישראל לאמר קדושים תהיו. פירש"י ז"ל: מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל מפני שרוב גופי תורה תלויין בה. ולכן אמר רש"י כך, כי זה עיקר הכוונה מקיום התורה לקדש ש"ש בעולם ולפרשם אחדותו ית"ש ורוב חסדיו, כמו שאנו אומרים "ובתורתך כתוב לאמר שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", שכל עיקר קיום התורה והמצוות היא שנוכל לומר שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד, לפרסם בעולם אחדותו ית"ש ולקדש ש"ש בעולם. (תפארת שמואל)

"זה כלל גדול בתורה"

ואהבת לרעך כמוך אני ה'. איתא בתורת כהנים ר"ע אומר זה כלל גדול בתורה, בן עזאי אומר זה ספר תולדות אדם זה כלל גדול מזה.

ונ"ל עפ"מ דאיתא בספח"ק, ישראל נוטריקון יש שישים ריבוא אותיות לתורה וכנגדם יש שישים רבוא נשמות ישראל, נמצא שאם אינו אוהב אדם מישראל א"כ הוי כאילו שאינו אוהב אות מהתורה ופוגם עי"ז בתורה. וזה הפי' בדברי הגמ' (שבת לא.) מעשה בנכרי א' שבא לפני שמאי א"ל גירני ע"מ שתלמדיני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת דחפו באמת הבנין שבידו בא לפני הלל גייריה א"ל דעלך סני לחברך לא תעביד זו היא כל התורה כולה ואיך פרושה היא זיל גמור.

וזה הפי' זה כלל גדול בתורה כלומר שאם אינו רוצה לפגום בתורה ח"ו צריך לאהוב את כ"א מישראל, וזה שהוסיף בן עזאי זה ספר תולדות אדם זה כלל גדול מזה כלומר זה שאמר ר"ע זה כלל גדול בתורה דבר זה נלמד מהכתוב זה ספר תולדות אדם שמשמע מזה שאותיות התורה המה נגד נשמות ישראל, וזה שסיים זה כלל גדול מזה, כלומר מה שאמר ר"ע זה כלל גדול נלמד מהכתוב זה ספר תולדות אדם. ושניהם לדבר אחד נתכוונו. (אמונת משה)

"ואטהר והתקדש בקדושה של מעלה"

קדושים תהיו כי קדוש אני (י"ט, ב'). מפרש"י ז"ל: הוו פרושים מן העריות. ובמד"ר (כ"ד, ט') יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני ה' קדושתו למעלה מקדושתכם. ודברי המדרש תמוהים. וי"ל שלזה התכוון רש"י באומרו הוו פרושים מן העריות. שתסורו מהרע ומהתאוות רעות, ותבינו עצמכם שתהיו כלים מוכשרים לקבל הקדושה של מעלה, וכאשר אנו אומרים לאחר הספירה, שבזכות הספירה והטהרה נזכה לבוא לבחי' ואטהר והתקדש בקדושה של מעלה, לנפוח בנו רוח הקדושה רשפי אש שלחבת קה, שזה הוא גמר הטהרה והקדושה, כענין הנשמה להגוף. (ישמח ישראל)

בין אדם לחבירו

ואהבת לרעך כמוך אני ה' (י"ט, י"ח) שמעתי מכ"ק אדמו"ר זצלה"ה שאמר ששמע מהחסיד הישיש ר' ישראל יעקב מראדום ז"ל בשם הרה"ק מו"ה יוסף מטארטשין בנו של הרה"ק החוזה מלובלין זצלה"ה שפירש בזה הלשון, ואהבת לרעך - דו זאלסט ליב אבען דיין חבר, כמוך אני ה' - אזוי ווי דיך - איך גאט. וביאר הענין דמטבע האדם הוא, כשרואה אצל חבירו איזה חסרון קשה לו לאהוב אותו, אבל הקב"ה אינו כן אלא אוהב את האדם אעפ"י שרואה כל החסרונות שלו, וזשה"כ ואהבת לרעך, כלומר אוהב אותו מ"מ אעפ"י שאתה רואה אצלו חסרונות, כמוך אני ה', כלומר כמו שאני ה' אוהב אותך אעפ"י שאני רואה אצלך חסרונות הרבה יותר ויותר ממה שאתה רואה בחברך, ואעפ"י כ אני אוהב אותך, כן גם אתה תאהב את חברך. (מאורן של ישראל)

פרסום אחדותו ית"ש ולקדש ש"ש בעולם

מה טעם נאמרה פרשה זו בהקהל

פרשה זו נאמרה בהקהל מפי שרוב גופי תורה תלויין בה.

וזוהו הפירוש 'פרשה זו נאמרה בהקהל מפי שרוב גופי תורה תלויין בה'. כלומר יען אשר בפרשה זו תלויים רוב גופי תורה, הם מצוות התורה, שענינם להביא למדריגת דביקות בה', לפיכך נאמרה בהקהל, כי דרגת הדביקות ע"י מצוות התורה תלויה במדת האחדות שע"י הכנעה והתבטלות, שאחד מבטל עצמו לחבירו.

(אמרי מנחם)

האחדות היא סגולה להתרחק מן התאוות

ואפשר כי לכן הוצרכה להיאמר מצות קדושים תהיו בהקהל, כי זהו ג"כ תנאי לקישור העולמות, שיהיו כל ישראל באהבה ואהבה, כמאמר הכתוב (דברים ל"ג, ה') ויהי בישורון מלך בהתאסף וגו' יחד שבטי ישראל, ופירש"י ז"ל בהתאספם יחד באגודה אחת ושלוש ביניהם הוא מלכם ולא כשיש מחלוקת ביניהם, וגם כי האחדות היא סגולה להתרחק מן התאוות, שכן לצד ההיפך נאמר (משלי י"ח, א') לתאוה יבקש נפרד, וא"כ כשמתאחדים עם חברים לטובה, נפרדים מהתאוה.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

זוארט

צדיקים מבטלים גזירות

אחרי מות שני בין אהרן.

ג"ל ע"ד הרמז דהנה הצדיק מהפך הדין לרחמים ואף אם נגזר על אדם מיתה חלילה, יכול לבטל הגזירה ולהפכו לחיים. והסיבה לזאת שכח ביד הצדיק לעשות כן, הוא מחמת שהצדיק עולה בתפלתו בעולמות עליונים אשר שם בולו רחמים בלא תערובות דין כלל, ושם לא נגזר אותה גזירה, וממשיך משם חיים לאותו האדם.

וזוהו ששון ושמוחה ישיגו בו' ר"ל הצדיקים משיגים לעולמות עליונים אשר שם ששון ושמוחה, כמו שאה"כ עוז וחדוה במקומו - וממילא נס יגון ואנחה. וזהו ג"כ "ויוציא עמו בששון - ברינה את בחיריו" רמז לדברינו, שמוציא את עמו ומביאם לעולם הששון, ואז ברינה את בחיריו, פירוש אז מביא רינה לישראל בחיריו.

וזוהו אחרי מות שני בני בו' ר"ל שיש כח ביד הצדיק שיהיה "אחרי מות" כלומר לבטל המיתה מאיזה אדם, כמו שאומרים בני אדם על דבר הנתבטל, אומרים שכבר אחר הדבר ההוא - שלא יהיה עוד. ואמר הכתוב ע"י דבר מה יוכל הצדיק לבטל, ומפרש "בקרבתם לפני ה'" פירוש כנ"ל ע"י שמתקרבים לפני ה' לעולמות עליונים, "וימותו" ר"ל הרי הוא כאילו נתקיים הדין של מיתה, ובאמת נמשך להם חיים ע"י הצדיק.

(נועם אלימלך)

נסיעה לצדיקים

והבדלתם בין הבהמה טהורה לטמאה ובין העוף הטמא לטהור (כ', כ"א).

ודקדקו המפרשים מדוע אצל בהמה נאמר טהורה מקודם. ובעוף נאמר טמא מקודם. ונראה בדרך צחות, כי באמת אמרו ז"ל האי זכאה צריך למרדף בתר חייבא (זוה"ק תרומה קכח ב) ועכ"ז אנו רואים, אדרבה, אשר חסידים ויראי ה' נוסעים אל הצדיק, ורק לפעמים מזדמן אשר הצדיק נוסע ממקומו אל העיר אחרת.

רק החילוק הוא, לאנשים הפשוטים אז צריך הצדיק ליסע אליהם בכדי לתקן נפשם, יען כי אינם רוצים ליסע אל הצדיק, ע"כ מחוייב הוא שהוא זכאה למרדף בתר חייבא אבל אותן החפצים ביראת ה' המה נוסעים אל הצדיק. ויחרדו כציפור (עיין הושע י"א, י"א). וזהו והבדלתם היינו שבזה יש הבדלה בין "הבהמה" הנקראים פשוטי עם, אז "הטהורה - לטמאה", צריך הצדיק ליסע אליהם, ובין "העוף" הנקראים יראי ה' כידוע, אז "הטמא - לטהור", אשר המה נוסעים אל הצדיק לתקן את נפשם. (אמרי נועם)

לע"נ הרה"ח ר' יצחק
בן הרה"ח ר' משה אריה זצ"ל
נלב"ע ו' סיון תשע"ד

מרגניתא דיצחק

פנינים בסדר פסוקי פרשת השבוע

והי בהם

פעם נכנס הרבי מקאצק זי"ע אל בית מדרשו ומצא שם את שלושת תלמידיו הגדולים: הגה"ק בעל חידושי הרי"ם זצ"ל, הרה"ק רבי העניך מאלכסנדר, והרה"צ רבי הירש מגרוביץ. אמר להם: "תגידו תורה", פתח בעל ה"חידושי הרי"ם" זצ"ל ואמר: "כתיב 'ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם' (ויקרא יח, ה) - את החיות צריכים לתת בשביל מצוה אחת. נענה הרבי מאלכסנדר זצ"ל ואמר: את כל החיות צריך היהודי לשאוב מהמצוה. פתח הרה"צ רבי הירש מגרוביץ זצ"ל ואמר: כתיב 'אם במחאת ימצא הגנב' (שמות כב, א) - זה היצר הרע, שהוא חותר תמיד תחת האדם ורוצה להכשילו, וצריך האדם להתגבר ולמצוא את היצר הרע "והכה ומת", דהיינו להכותו כדי מיתו. (שמעתי מפי רבי אברהם חיים האפמאן ז"ל).

הרה"ח רבי נח גד וויינטרויב ז"ל, "בישישים חכמה"

אחרי מות... רמז לג' דברים

"אחרימות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו" (ויקרא טז, א). בפסוק זה רמזים שלושת הדברים שאמר עקביא בן מהללאל (אבות ג, א), שיש לזיעתם כסגולה שלא יבוא לידי עבירה - "מאין באת, לאן אתה הולך, ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון". "אחרי מות" - רמז לאן אתה הולך, "שני בני אהרן" - מרמז מאין באת "בקרבתם לפני ה'" - מרמז לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון.

(אמרי חיים, ויוניץ)

בזאת... שפל

בזאת יבוא אהרן (ויקרא טז, ג). אמר הרב (הרה"ק רבי דוד) מטאלנא זללה"ה זי"ע בזאת גימטריא שפל, שע"י מדת השפלות יזכה לבוא אל הקודש. (ליקוטים יקרים).

(כנסת דוד, טאלנא)

אשר ישבתם בה

איתבת"כ (פ' י"ב) בפסוק כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו, מגיד שהמצרים מעשיהם מקולקלין מן כולם ומקום שישבו בו ישראל מקולקל מהכל ומניין שישבתן של ישראל גרמה להם לכל המעשים הללו ת"ל אשר ישבתם בה. ופירש כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה מפני שישראל בישבתן שמה בררו את כל חלקי הטוב ועשו אותם כמצולה שאין בה דגים, ונשאר בהם רק חלקי הרע ע"כ נעשו מקולקלין ביותר, עכ"ד.

חוקותי תשמורו - דברי אגודה

"את משפטי תעשו ואת חוקותי תשמרו לכלת בהם אני ה' אלוקיכם" (ויקרא יח, ד). במדרש (תורת כהנים) ואת חוקותי תשמרו, אלו דברי אגדה. ואומר אדמו"ר ז"ל (מהרי"ד), כי באגדה יש הרבה דברים שאין צריכים להבין שיש בהם הרבה סתרי תורה, ואיתא דחוק בלי טעם, ומשפט זה שיש לו טעם, וזהו את חוקותי תשמרו אלו דברי אגדה, שצריכים להיות כמו חק שלא לידע טעמיו. אד"ק. ז"ל.

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זצוק"ל, "ליקוט אמרי קודש", בעלזא

והי בהם

כתיב"אלה המצות אשר יעשה וגו' וחי בהם" ופירש אדמו"ר (ה"חידושי הרי"מ") זצ"ל בשם רבותינו ז"ל לעשות המצות בחיות, ולא בקרירות, והוא ז"ל אמר שהפירוש עמוק יותר היינו שהתורה ומצוות הם יהיו כל חיות האדם, שידע האדם בבירור שאין לו שום חיות בעולם רק מה שזוכה לעשות תורה ומצות ונחת רוח להש"י, זה שורש כל החיות שלו.

(שפתי צדיק - פילץ)

ושמרתם... אני ה'

"ושמרתם את חוקותי וגו' וחי בהם אני ה'" (ויקרא י"ח). קיום המצוות והחוקים צריכים להיות בחיות בהתלהבות, לא כמצות אנשים מלומדה,

המשך בעמוד ג' <<<

הזקנו קורא נא

לחיזוק ולעיבוד לימים אלו

שמחתי ושמחתי אחרים

יש אולי מן הכבוד להמשיך ולדבר ארוכות על העניינים שהעלינו על הכתב פה במאמר בשבוע שעבר (פרשת תזריע מצורע) על עניינים של הפה והלשון שיכולים מצד א' לרומם את האדם האחר, דהיינו להחיות אותו, ומצד ב' חלילה יכול חלילה והס להרוג אותו, לא בפועל ממש, אלא שאם הוא היה חי במשהו, והוא הפסיק - זה נקרא שהוא מת בזה, כלומר הוא הרג את המעשה שהיה רגיל או שהרגל את עצמו ללכת ולדבוק בה. וכמה אנחנו צריכים משנה זהירות רבה מאוד לשמור על כך, כי "החיים והמות ביד הלשון", וכבר כתב דוד המלך ע"ה בספר התהילים "מי האיש החפץ חיים" מי הוא האיש שבאמת חפץ בחיים "נצור לשונך מרע, סור מרע ועשה טוב, בקש שלום ורדפהו" כולם נסמכו לפסוק אחד במכוון, שמי הוא האיש החפץ בחיים, ששומר על לשונו נקי מחד, הוא סר מלעשות חלילה דבר טוב אלא הוא רק דבק בלעשות מעשים טובים, ומבקש שלום, ולא רק מבקש שלום, אלא גם רודף אותו, דהיינו שאפילו וזה קשה הוא רודף אותו.

השבוע אנו רוצים לעלות את הענין הרב בכך שאדם דואג לשמור ולשמח אחרים, הן בפועל ממש בחייו ובהארת פנים מאיש לרעהו, והן במילה או בעצה טובה שמאירה פנים. וזה באמת מגיע כהמשך למאמר שהביאנו בשבוע שעבר שהלשון יכולה להחיות נפשות, ובפרט בימים אלו שזה דורש ממנו התחזקות יותר מכל דבר אחר, שהרי גדול המלכין שינים מ... לכן רצינו קצת ככל אשר משגת ידיו לכתוב על כך. וכמוכן שהכל זה ליקוט מספרים של גדולי ומאורי התורה והחסידות, ואם אנחנו לא מזכירים שמות לפעמים, כי יכול להיות שאיננו זוכרים, או בשביל הקורא שירוץ בקרואו הגליון.

בפרשת הבאת הביכורים (מוזכר בפרשת כי תבוא) אומר המביא בסוף דבריו "שמעתי בקול ה' אלוקי, עשיתי ככל אשר צויתני" וברש"י מובא דברים מבהילים על הרעיון ע"כ "עשיתי ככל אשר צויתני" "שמחתי ושמחתי בו" ע"כ לשון קדשו. הוי אומר שמחתי, דהיינו שאדם בעצמו היה בשמחה, ולא זו בלבד, אלא ושמחתי בו, מה זה הלשון ושמחתי, דהיינו שמחתי אחרים, בו. וכך מסיים בכתוב "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש", מפרש"י ז"ל "השקיפה ממעון קדשך - עשית מה שגזרת עלינו, עשה אתה מה שעליך לעשות, שאמרת אם בחוקותי תלכו ונתתי גשמכם בעתם", וע"כ "אשר נשבעת לנו כאשר נשבעת לאבותינו" מפרש 'לתת לנו, וקימת ארץ זבת חלב ודבש'.

נתמקד מעט על הכתובים שהביאנו לעיל. אדם מצוה להביא ביכורים לה', והוא אומר יחד עם זה נוסח מיוחד, והוא מודה שהוא שמע לכל מה שצוה עליו ה' אלוקי, איזה ציוי, הציוי של הלשמה ולשמח עוד אנשים אחרים. ובזכות זה מבקש המביא ביכורים, שנא ישקיף עלינו רבונו של עולם ממעון קדשו מן השמים, ויברך את עמו ישראל, ואת האדמה אשר נתת לנו, כמו שנשבע לאבותינו, ארץ זבת חלב ודבש, וכל זה בזכות שעשיתי מה שגזרת עלינו לעשות, ואמרת שאם בחוקותי תלכו - ונתתי גשמכם בעתם, לכן תן לנו את ההבטחה הזאת.

מעשה היה בא' מהצדיקים (נראה לי בהרה"ק בעל "ישועות משה" מויוניץ ז"ע) שהגיע לשמחת חתונה של א' מתלמידיו, ולקראת היציאה מהאולם אמר לבעל השמחה הלוא הוא התלמיד שלו, עם בקשה, שלאחר שיגמר החתונה, לאחר הכל, שיהא ניאות בבקשה להתקשר אליו, ואפילו וזה יהיה שעה מאוחרת בלילה. החסיד התחיל להגיד "אבל רבי... 'החתונה יכולה להיגמר בשלוש בלילה, ואפילו כך - אמר הרבי בנחיצות - אני מחכה לטלפון שלך, ואל תשכח. ובאמת בארבע בלילה מצלצל הטלפון בבית של הרבי, הגבאי מרים, והחסיד מבקש את הרבי שאמר שיתקשר אליו לאחר סיום החתונה של בנו. אמר לו הגבאי, הו בודאי, הרבי מחכה רק לך. הרבי לקח את שפורפרת הטלפון, והתחיל לדבר עם החסיד, נו איך היה החתונה, האם כל

המוזמנים הגיעו, איך היה האוכל, המנות, הבר, השמחה, הצלמים הקשיבו לך, המלצרים נתנו לך שירות הולם, איך היה לחתן את הבן, וכך למשך שעה ארוכה דיבר אותו הרבי על דא ועל הא על כל העניינים קטנים כגדולים על כל מהלך סדר ליל החתונה.

לאחר כל זה נישג הגבאי אל הרבי, אמר לו, ילמדנו רבינו, מה היה לרבי כ"כ דחוף שהחסידי יתקשר אליו, ועוד בזכו שעה מאוחרת, ועוד למשך כה זמן רב? ענה לו הרבי בהארת פנים, אני יאמר לך את כל הפרטים שהיו פה, למען שישירו את החינוך הזה הלאה. אותו חסיד חיתן את הבן האחרון, והוא בעצמו אלמן לאחר שאשתו נפטרה לפני כמה שנים, כעת לאחר החתונה הוא מגיע הביתה, אין לו אף ילד בבית, הוא חוזר להיות לבד בבית, אין מי שיפרוק איתו את התחושות, את ההתרגשות, את כל הרגעים הנעלים שהיו בכל מהלך ליל החתונה, ומנהג בבתי ישראל שיושבים הבעל עם האשה ומדברים על כל מהלך החתונה, אבל לו אין מי שידבר או יפרוק מעל ליבו את כל התחושות, ואני הנני לקחתי על עצמי להיות לו לעזר בשעות שמחות אלו, למען אשר ישמרו תמיד להיות בשמחה תמיד.

וראשונים כמלאכים. יש לנו להביא פה מעשה רבי עקיבא. תנא גדול שהשאר לעם ישראל תורה והלכה לעם ישראל, והוא בעצמו עד לגיל ארבעים לא ידע אפילו אותיות א' ב', והוא אמר שאם יראה תלמיד חכם אנשכנו כחמור'. לא ניכנס לכל הפרטים, אלא לעניינינו, רבי עקיבא עשה מעשה והוא נותן לנו גם לימוד להורות לנו את המעשה אשר יעשו ואת הדרך אשר ילכו בה. וזה בדיוק יפה לימים אלו של ספירת העומר, שאנו סופרים לזכר קצירת העומר, וכמו שאנו אומרים "מיום הביאכם את עומר התנופה" שמאז שחרב בית המקדש אין עומר ואין הבאה, ובכל זאת יש לנו במה להיאחז במה שנשנאר לנו, ואחד מהן זה ימי הספירה הנעלים, ועוד דבר גדול ביותר שכמו שאמרנו שיתן לנו את הדרך הנכונה, הוא במאמר חז"ל שיובא בבדלהלן. תודות להרה"ר רבי משה יעקב הלוי קנר שליט"א מח"ס "מכתב לידיד" שבמאמריו מצאנו את מאמר חז"ל הזה, והביאור המובא על המאמר ז"ל, שפירש בטוב טעם ודעת. תשואות הן הן לו. ויה"ר שיזכה להמשיך לזכות את הרבים במאמריו, מתוך להגדיל תורה ולהאדירה, ויזכה למאמר הכתוב "אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד".

אמרו ז"ל (סוכה לו): מעשה ברבי עקיבא שבא לבית הכנסת ואתרוגו על כתיפו". אם מעט נתבונן, על מה ולמה הידר ר"ע באתרוג גדול כ"כ? ומה משמיענו לנו הברייתא כאן שהביאו לבית הכנסת? ועל כן נביא להסביר הדברים. כל זה קרה בתקופה מיד לאחר חורבן בית המקדש. רוח העם היתה ירודה מאוד 'זכרנו את ציון'. כי דווקא בימי חג הסוכות שרר בזמן המקדש שיא השמחה, ומבואר זה בכתוב "ושמחתם לפני ה' אלוקיכם שבעת ימים". רבבות אלפי בני ישראל היה נוהרים בימים אלו לבית המקדש לקיים את מצוות ארבעת מינים. ובנוסף לכך, כמוכן, חגגו אז את ימי שמחת בית השואבה, שלא היתה שמחה בדומה לה, שאמרו "מי שלא ראה שמחת בית השואבה כאילו לא ראה שמחה מימיו". וכך כתוב הרמב"ם "אע"פ שכל המועדות מצוה לשמוח בהן, בחג הסוכות היתה שם במקדש שמחה יתירה". כך או כך שהשמחה שהיתה בימים אלו היה מרקיעים שחקים. ולמרבית הכאב כל זה עלה בלחבות, בסערה השמימה, מקום המקדש נחרש ושועלים הילכו בה.

ודווקא בימים אלו ראה ר"ע את הזמן הנכון והמתאים להופיע עם אתרוג ענק על כתיפו. ובמעשה זה רצה להודיע ולפרסם לעם, שנכון היה לנו מקום קדוש שהיינו יכולים לשמוח בה, ולקיים את מצוות ה', ולהביא קרבנות לה', ועוד דברים שהיו הדברים בזמן שבית המקדש היה קיים. אבל כעת יש לנו להתמקד על מצוות ה' שנשארו בידינו ובמקום שנשאר בידינו... אם כבר נמנע מאיתנו קיום המצוה של "ושמחתם לפני ה' אלוקיכם" הרי בכל זאת נשאר "ולקחתם לכם פרי עץ הדר" ויש לקיימו בכל עוז וחדווה.

המורם מהמעשים שהביאנו, ועוד אפשר להרחיב עוד, ועוד חזון למועד בעזרתו ית'. שכל אחד יכול להיות רבי או רבי עקיבא, במה, באם הוא יעשה את המעשים אשר הם עשו, ולמד מהם את הדרך שאנו צריכים לדבוק בה, לזכור שיש אנשים שיש להם שעת צרה או מצוקה, ואנו מחויבים לתת להם כתף, ולעזור להם בכל הכוחות. ולהעלות חיוך על שפתיו של כל יהודי ואפילו ויהיה זה קצת מורכב או קשה. ובכך גם נקיים למעשה את מה שאנו אומרים בכל בוקר מחדש "הריני מקבל על עצמי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך".

לפני שנמשיך לקשר את הדברים לימים אלו. נעיין בכתבים שהשאיר לנו מורינו רבי חיים ויטאל ז"ע שהיה הארי בחבורת האר"י הקדוש, ואלו הן דבריו: "העצבות גורמת מניעת העבודה וקיום המצוות וביטול עסק התורה, וכוונת התפילה גם גורמת סלוק רוח הקודש מעליו. וההפך בהיותו עובד השי"ת בשמחה, כמו שכתוב "עבדו את ה' בשמחה" כי השמחה מוסיפה חשק רב ואהבה להתדבק בו יתברך". ע"כ תורף דיבוריו הקדושים. ושפתיים ישקו.

ולענינו לימים אלו. יש אנשים אשר נמצאים בבידוד לשבועיים ימים, ואולי אפילו יותר, או אפילו חולים שגילו אצלם ל"ע את הנגיף, ויש מהם אשר נמצאים במרה שחורה מעט, והחובה שלנו עולה יותר בימים אלו לחזק אולם ביתר שאת וביתר עוז, להתקשר ולשאול שלומם, ולהתעניין בהם בכל מהלך היום, ואם הצלחנו להרים חיוך על שפתיו של יהודים כאלו, דיינו.

ולפני שנסיים נביא קצת על קצה המזלג אדם שעובר ניתוח על הרגל, הוא עובר את הניתוח, בימים או בשבועות הראשונים הוא בכלל לא יכול לדרוך על כף רגלו, ואם הוא דורך על רגל זו, יכול להיות שהוא יהיה צריך לעשות את הניתוח שוב. לאחר שבועיים או יותר, שהוא כבר התרגל לשבת ושיסיעו אותו על כסא גלגלים, שולחים אותו לשיקום שבו מעיפים ממנו את הכסא גלגלים, ונותנים לו כלי עזר אשר נקרא 'הליכון' שבו יש שתי ידיים שיאכל לאחז בה, ומלמדים אותו תלך ככה, בכאלה תנועות, ובכאלה פסיעות. לאחר משך כמה שבועות מעיפים ממנו את ההליכון, ומביאים לו

מקל, וכך גם מלמדים אותו איך ללכת, וכנ"ל. ולאחר משך כמה שבועות לוקחים לו את המקל [אם הוא יכול ללכת כמוכן] ונותנים לו ללכת על רגליו כבראשונה.

למה הביאנו את התיאור הנ"ל. שאדם לאחר ניתוח ברגל בוחר לעצמו אם רוצה להישאר חלילה נכה לכל חייו, או שהוא רוצה ללכת על רגליו כבראשונה, ורק האדם בעצמו יכול לבחור לעצמו את הבחירה, אבל חבר אחר יכול לחזק אותו לבל יבחר בדרך הלא נכונה, וזו היא העבודה המוטלת עלינו בימים אלו, שכבר דיברנו ע"כ רבות בשבועות הקודמים, לתת את הכח והעוצמה לאנשים אחרים, שיעברו את כל התקופה הזאת בשלום ובשמחה.

וכה כתב רביה"ק בעל ה"תפארת שמואל" זי"ע (ר"ח סיון) ברהט לשוננו, "ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום (תהילים כ"ט, י"א). אין עוז אלא תורה (שהש"ר א' כ"ג), וכשרצה הקב"ה ליתן התורה לעמו ברכם בתחילה בשלום באחדות וריעות. ומטעם זה ניתנה התורה בחודש השלישי שהוא מזל תאומים, כמו שכתבו בספח"ק שהוא רמז לאחדות, כמו שהתאומים מרגיש אם לאחד ח"ו לא טוב, כואב וכואב להשני (ש"ר ב', ה'), כמו כן כל אחד ואחד צריך להרגיש צער חבירו ולהשתתף בצרתו, ולהיות לו לעזר ולסעד בכל הנחוצ לו, ולשמוח בשמחתו, ועי"ז התורה תקיים אצלו". ע"כ לשוננו הקדושים.

מרח דבשמיא יהא בסעדכון, ויתן לכולנו חיים ארוכים ושמחים, ונזכה שכל ימי חיינו נראה רק ברכה וטוב מלעילא, בריאות הדעת ושלום הנפש, וכמו שידוע שביהמ"ק השני נחרב בגלל שנאת חינם, והתיקון לזה כתבו בספרים לעשות ההיפך, שהוא אהבת חינם, ויה"ר שנזכה להרבות באהבת חינם בין איש לרעהו, וידוע מאמר הרה"ק בעל ה"אהבת ישראל" מוויזניץ שאמר בלשון קדשו "מוטב שאכשל מאה פנים באהבת ישראל חינם, מאשר שאכשל אפילו פעם אחת בשנאת ישראל חינם", והוא אמר "אני לא אהיה רגוע עד שכל שונאי יהפכו להיות אוהבי", וזכות זו בוודאי תעמוד לנו להיגאל בתשועת עולמים, ולשמוח בבית המקדש, במהרה דיוך אמן ואמן.

גודל עשיית המצוות בחיות

על הגוף, כי כשמדברים דברים בטלים לא מגיע שום חיות להגוף, כי אין בהם עצמם שום חיות, אבל כשעוסק בתורה בדחילו ורחימו, אז בא מזה חיות גדול אל הגוף, ונעשה הגוף מזה כבוד ממה שהיה בתחילה, כי תחלה היה נחסר מחיות זה, וזה החיות מכביד על הגוף, כמו האדם אחר האכילה גופו כבד עליו, מפני שחיות בא לגוף מאכילה. וכן הוא בחידושי הרי"מ כתב, שאדם יתלה כל חיותו רק בתורה ומצוות.

וכאן זה המקום להביא מעשה רב, מסופר שפעם יהודי הגיע אל מרנא בעל ה"חפץ חיים" שבנו למד בשיבתו של הוא ז"ל, וכי הוא למד דיו, והגיע הזמן שיעזור לו במסחרו, ובא כדי לבקש ברכה וליטול את בנו ושיצליח המסחר. שאל אותו הח"ח: למה תפסיקו מללמוד, ענה האב: מה אומר לכם רבי, ככל שאני רואה רעק"א שני כבר לא יצא ממנו, אז לפחות שיעזור לי בפרנסה. התעניין הח"ח: במה אתה עוסק? ענה האב: ירקן בשוק, והעבודה קשה. תמה החפץ חיים ואמר לו: למה לך לעבוד כה קשה, הרי רוטשילד שני כבר לא יצא ממך, אז למה לך לעבוד? הזדעק היהודי: מה פירוש, צריך לעבוד כדי לחיות. השיב הח"ח: אכן, וצריך גם ללמוד כדי לחיות. ממעשה זה אנו לומדים שלא רק שאנחנו לומדים אנחנו זוכים לחיי העוה"ב, אלא גם לחיי העוה"ז, שבזכות התורה כבר נזכה לכל השפע ברו"ג.

ב"דגל מחנה אפרים" מביא שבה שלומדים או עושים את המצוות בחיות ולא כמצוות אנשים מלומדה "בזה נותנין כח ועוז להשי"ת ב"ה כביכול, וכמאמר הכתוב "וחי בהם אני ה'". שחיים בתוך התוה"ק אזי נותנין כח להשי"ת. ובספח"ק "אמרי מנחם" כתב (אות י"ד) את דרך הלימוד, שיהיה בביטול והכנעה לפני השי"ת, שהוא בחי' חכמה המשפיע חיות, כמו שנאמר (קהלת ז', י"ב) החכמה תחיה בעלה, ולא שימות בהם, שלא יתגאה חלילה אחר המצוה, שע"ז החכמה מסתלקת (פסחים ס"ו), והוא בחי' מיתה, כמו שנאמר (איוב ד, כ"א) ימותו ולא בחכמה.

נקודה מאוד חשובה כתב ה"נתיבות שלום" שדרך הלימוד צריך להיות ע"ד "תהיו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס", וכך שיחיה את עצמו בתוה"ק ועל ידי יזכה לחיי העוה"ב. וראה ב"אמרי פנחס" (שר התורה, כ"ט) שלומד שלא יכיון את עצמו להנאת כלל.

בפרשתן (יה, ה) אשר יעשה אותם האדם וחי בהם. ואמרו בחז"ל (סנהדרין עד. יומא פד): וחי בהם ולא שימות בהם. במאמר שלפנינו נבאר את מהות הפסוק שדורש מכל אדם שלומד או עושה מצוה, שיעשה אותה בחיות דהיינו בשמחה והתלהבות, והקריבה להשי"ת שלו אנחנו זכים עי"ז.

בספר "אמרות משה" מקאברין כתב לפרש דברי הפסוק, וחי בהם דהיינו שיראה האדם שבכל עשיותיו תורה ומצוות יהיה בחיות ובהתלהבות, ולא שימות בהם דהיינו שלא תצא ממנו מצוה מתה ותחשב מת מצוה, ע"כ. ונראה מדבריו שכל מצוה הנעשית ע"י אדם צריך ליעשות בשמחה ובהתלהבות, ולא חלילה לעשות את המצוה בהתרופפות. ובזכות זה הוא זוכה לדיקנות בהשי"ת. וכמו שכתב ה"ישמח משה" ע"פ דברי התניא (חלק א' פרק ל"ה) כי החיות שבהמצוות היא נכלל ברצונו ית' ממש בלי הפסק והבדל, והוא רצונו ורצונו הוא, וא"כ העושה המצוות נדבק בו ית', והיינו וחי בהם, הוא אני ה', ע"כ. ובדבריו הוא מבאר לנו אשר כל הלומד בחיות הוא דבוק בו ית' "בלי הפסק והבדל", ומה לנו גדול מזה, וכמו שכתוב "קרבת אלוקים לי טוב".

ברש"י על דברי הכתוב, כתב: לעוה"ב כי בעוה"ז הוא היה מת. וברמב"ן ז"ל כתב כי כפי המעשים זוכים לחיים. וכתב ב"שפת אמת" (תרמ"ב) לבאר כי בוודאי ע"י החטא נצרך המיתה שאנו יכולים לתקן הכל בלי המיתה. אבל קודם חטא אדם הראשון וכמו שיהיה לעתיד בוודאי נוכל לקיים הכל בלי מיתה. וזה עצמו רצונו ית' באומרו את משפטי תעשו כו' אשר יעשה אותם האדם וחי בהם. כלומר שתראו לשמור ולעשות התורה ומצוות עד שיעשה האדם אותם ויוכל לחיות בהם גם בעוה"ז כי הכל תלוי בעבודתנו כנ"ל. וז"ש יעשה לשון עתיד כי בוודאי יהיה כן בב"א, עכ"ל. ומשמע מדבריו אשר הכל תלוי בעבודתנו ללמוד בחיות, ועי"ז נזכה לחיי העוה"ב.

הקשה הרבי ר' בונים מפרשיסחא זי"ע על מאמר חז"ל (ברכות סג:) אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, הא כתיב וחי בהם ולא שימות בהם. ותיירץ שכל אדם מחויב להמית את עצמו על התורה, רק שהתורה אמרה "וחי בהם" ע"כ הוא מוכרח להחיות את עצמו ולקיים וחי בהם וממילא נמשך חיותו רק מן התורה. ובספר "ליקוטים יקרים" למרן הבעש"ט זי"ע כתב טעם למה כשאדם מדבר דברים בטלים אינו מכביד בזה

(נתיבות שלום, סלונים)

יכול כמוני

שמעתי בשם הרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע שאמר על הפסוק "יכול כמוני" - בניחותא - על דרך צדיק גוזר והקב"ה מקיים, כי קדושתו למעלה מקדושתכם, ע"ד ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים.

הרה"ק ר' צבי דוד גלאור ז"ל, שפתי צדיקים

קדושתו למעלה מקדושתכם

[בשם הרה"ק רבי ברוך מאגאליץ זי"ע] קדושים תהיו, איתא במדרש, יכול כמוני, ת"ל כי קדוש אני, קדושתו למעלה מקדושתכם. הנה ידוע דלית מחשבה תפיסא ביה כלל, ושמותיו יתברך הם רק כינויים להשי"ת ואינם מתארים את עצמותו ית"ש, כי אין בו השגה כלל. וזה כוונת המדרש, קדושים תהיו, יכול כמוני, שלא תהיו בעצם קדושים רק בכינוי תקראו עצמכם קדושים, ת"ל כי קדוש אני קדושתו למעלה מקדושתכם, שרק קדושתו היא רק בכינוי בלבד כי בעצם אני למעלה מאד מכל מושג ותואר, אבל אתם תהיו קדושים בעצם, ולא רק בכינויים.

י"ג אורות, פשוטוארסק

ובכוונת תכלית אני ה', אני רומז לשכינה הק', כידוע, לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה. (אורחות חיים מה"שועות משה" מויזניץ וצוק"ל)

קדושים תהיו - עצם של קדושה

נראה בביאור מצות התורה קדושים תהיו וגו', שהמשמעות היא שתהיו עצם של קדושה, ולא רק שתתנהגו בהנהגה של קדושה, ומרומז בספרי עה"פ כי עם קדוש אתה, קדושת עצמך. תכלית רצון ה', שיהיו בני"י עצם של קדושה, כי קדוש אני ה"א. והכוונה בזה, כי אומות העולם באמת לא יכולים להשיג דרגת קדושה בעצם, ולכל היותר יכולים להתנהג בקדושה, רק העם הקדוש שקדוש אני ה' אלוקיכם זה משפיע עליכם דרגה זו בחי' עצם של קדושה.

יש לפרש זה בכל הפסוקים הנז', כמו והתקדשתם והייתם קדושים, אם תתנהגו בקדושה תהיו עיי"ז עצם של קדושה, וכן היא משמעות מאה"כ ואנשי קודש תהיון לי, היינו עצם של קדושה, אנשי קודש, לא רק אנשים שמתנהגים בקדושה. וזו משמעות דבר ה' לפני מתן תורה, ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, אתם דוקא יכולים להשיג מדרגת עצם ומציאות של גוי קדוש, ואילו שאר האומות לא יכולים להגיע לזה.

מעשי צדיקים

השם מוריד ומעלה וישועת ה' כהרף עין

הביתה איש מגודל ובעל קומה וביקש תמיכה כי הנו רעב ללחם. אמנם נתתי לו נדבה אך בשעת מעשה רגזתי עליו שבא באמצע הלילה והעירני משנתי עבור זאת, וגם שראיתי כי הוא בריא וחזק וצעקתי עליו כי הוא יכול למצוא לו איזה עבודה, מאחר והוא אדם חסון וגדול, והאיש הנ"ל הלך לדרכו ממני נכלם. ענה לו הצדיק: בזה אמנם חטאת, כי בלי ספק אם בא אליך בחצות הלילה בודאי היה בצרה גדולה, ומה לך לספר חוקו ולהעריך את בריאותו, וכי אתה שנתת לו את בריאותו? וא"כ צריך אתה לקבל עליך תשובה על הדבר הזה, לעזור לכל איש יהודי הנצרך מבלי להיכנס לכל חשבון אם אמנם מגיע לו או לא וכל הפושט יד נותנים לו.

קיבל על עצמו הגביר בקבלה גמורה כדברי רבו, ואז סיפר לו הרבי: בימי הבעש"ט הקדוש זיע"א, היה גביר אחד גדול שהיה בו תורה וגדולה במקום אחד, כי היה ת"ח וגם בעל צדקה גדולה ומפורסם, אך דבר אחר גרוע היה בו, כי זחה עליו דעתו מאד מרוב עשרו וצדקת פזרונו. תמיד לאחר שנתן צדקה גדולה לעניים, היה מספר להם את כבוד עשרו הרב ואת אשר גדלו מלך מלכי המלכים, והיה מפליג בשבח עצמו עד למאד. ועוד היה מוסיף ואומר: האם יתכן במציאות שהוא שיש לו עסקים בהרבה סוגים שונים של מסחר, וגם בתי חרושת ונכסים על פני כל המדינה, הרי לא יתכן שיהפוך לעני, כי גם אם עסק אחד שלו ירד מטה מטה, הרי יש לו עוד עסקים אחרים, וכך היה משתבח ומפאר את עצמו. כל העניים ומקבלי הצדקה כמובן היו אומרים לו שהוא צודק ואין שום אפשרות בעולם שהוא יהפוך לעני. הדבר הזה גרם לקטרוג גדול בשמים על הגביר, כי כפר בכתוב: "ה' מוריש ומעשיר" וכבר יצא עליו גזר דין שירד מנכסיו. הבעש"ט הקדוש שידע מגזר הדין, ביקש בתפילתו שיתנו לו עוד הזדמנות אחת לנסות ולשנות את דרך הגביר הנ"ל, ואם לא יעלה בידו אז באמת יחתם גזר

מסופר על גביר אחד שעסק בהובלות סחורה עבור הממשלה, והיה תמיד משחד את הפקידים שיקבל את כל ההובלות. פעם אחת כאשר חשב כי כבר אין לו צורך לשחד את הפקידים, קיבל הובלה גדולה וחשובה ומכיוון שלא נתן כהרגלו שוחד לפקיד, רגז מאד הפקיד ומסר עליו לשלטון איזה מסירה, והיה בצרה גדולה, כי נאמר לו שלא ישתמשו בשירותיו יותר ועמד להפסיד את כל פרנסתו. הגביר שהיה מקורב להרה"ק רבי דוד מטאלנא זיע"א (יומא דהילולא י' אייר) נסע אליו בחופזה ובכה לפניו על צרתו. ענה לו הרבי: וכי הקב"ה עושה דין ללא צדק? פשפש נא במעשיך ומן הסתם קרה איזה מקרה שנכשלת בו, ואם תמצאנו ותעשה תשובה שלימה, אני מבטיחך שלא תינזק בזה הענין, ופרנסתך תשוב אליך כבראשונה.

חשב האיש ועלה בדעתו מה שנראה לו שחטא וסיפר לרבו: פעם אחת כשהייתי עסוק ביותר עם איזה איש משרי המלוכה שהיה אצלי בבית לצורך ענין דחוף, בא עני אחד וביקש עזרה, ובני אמר לו כי ישוב לאחר כמה שעות, כי אבי עסוק ביותר כרגע ולא יוכל להתפנות אליו. העני הלך התמרמר ביותר וצעק על הבן: איך משלחים אותי ואני נצרך גדול, ומדחציף כוליה האי שמע מינה דממזר הוא, וכך צעק וקילל. הקולות של המריבה נשמעו בחדרי ואני ביקשתי את השר שימחל לי לרגע בכדי לראות על מה המהומה. כאשר יצאתי ושמעתי שהעני הנ"ל קרא לי ממזר, ועדיין הוא עומד ומקלל, באתי לכלל כעס וסטרתי לו בפניו. אח"כ שבתי ונחמתי על מה שעשיתי, וביקשתי את סליחתו וגם נתתי לו נדבה הגונה, והוא הלך מביתי שבע רצון, וחשבתי כי כבר כיפרתי על עוון זה. נענה רבי דוד ואמר: לא, אין זה העוון שאני מבקש, כי באמת היה עני זה ראוי לעונש וגם כבר פייסת אותו.

פשפש וחפש שוב במעשיך. חשב הגביר שוב ועלה במחשבתו עוד מקרה: פעם אחת באישון הלילה בא אלי

והחל בורח דרך השדות בכדי שלא לפגוש באנשים ונודד בדרכים. לבושו כבר התבלה וגם לא היה לו כל כסף בכיסיו, והרעב והצמא החל להציק לו מאד, והוא החל לשאול את נפשו למות. לבסוף החליט כי אין הוא יכול עוד לסבול חרפת הרעב, והסתכן להיכנס למקום ישוב בכדי למצוא מעט אוכל להחיות את נפשו. כאשר הגיע לעיירה אחת הלך לחפש איזה בית של יהודים שירחמו עליו, ראה לפתע קבוצה של חיילים הולכים ופחד מאד שיכירוהו. מיד חיפש לו מקום מסתור, וראה בקצה הרחוב איזה בור שופכין, ומיד קפץ לתוך הבור להינצל מהחיילים. כך שכב בתוך הבור המאוס בפחד, והרהר במר גורלו איך נפל מאיגרא רמה לבירא עמיקתא ממש, ונזכר שהיה תמיד אומר כי לא יתכן בשום אופן שירד מגדולתו. בעודו כך מהרהר ביגון קודר במצבו העגום, התעורר משנתו העמוקה וראה שהנו נמצא בחדרו המפואר בבית. כולו נסער ונרעש קם ממיטתו ויצא מחדרו ופגש את רבי דוד שאמר לו: עדיין אתה רוצה שאבאר לך הכיצד יכול אתה בשעה קלה להפוך לאיש נדכה ואומלל? לא, לא, צעק הגביר בסערת נפשו כי רבה, אין אני צריך כל ביאורים והדבר פשוט אצלי, והלילה למדתי מחלומי בצורה חיה ומוחשית, שהאדם בעוה"ז כל כולו תלוי בחסדי השי"ת בכל רגע ורגע, ורבים הדרכים לפני המקום להשפיל או לרומם כל בן אנוש. ענה לו רבי דוד ממיקוליב, אכן בשביל זה הדבר באתי בצל קורתך להביא אותך להכרה זאת ועתה יכול אני לשוב לבית מורי הק' ששלחני בדבר הזה. ותדע כי המלה בור היא ר"ת של: "ב'שר ר'מה ו'תולעה" שזהו כל האדם, ואיך יתגאה בעשרו לומר לא יאונה לי כל רע, וה' מוריד ומעלה וישועת ה' כהרף עין, וכן להיפך. ועתה סיים הרה"ק רבי דוד מטאלנא את הסיפור לגביר ואמר: תשמור הדבר מאד בלבבך לעשותו שלא לצער שום אדם מישראל, ותנהג בכולם מנהג דרך ארץ כי גלגל חוזר בעולם ותשגיח על דבריך ואל תתן את פיך לחטיא את בשרך. אח"כ בירכו בהצלחה והגביר הנ"ל שב לביתו ומצא שהמסירה עליו נתבטלה ומצאו שכל דברי הפקיד בשקר יסודם, ונתנו לו שוב כמקודם את עבודת ההובלות והוא שב ביתר שאת לעשרו. כמובן שנהיה לבעל צדקה יותר גדול מקודם ושמר פי רבו במלואם.

דינו, והסכימו בשמים על ידו. הבעש"ט שלח את הרה"ק רבי דוד ממיקוליב זיע"א והורה לו מה לעשות. רבי דוד בא אל הגביר והוא כיבדו מאד כהרגלו, וגם רצה ליתן לו נתינה הגונה עבור כל שימצא לנחוץ. ואח"כ החל כהרגלו לשאול האם יתכן במציאות שגביר גדול כמוהו יגיע עד פת לחם וכו'? להפתעת הגביר ענה לו ר' דוד כי בלי כל ספק יכול הוא להגיע לידי עניות מרה בתוך שעה קלה. שאל הגביר הכיצד יכול כזה דבר לקרות כאשר יש לו כל כך הרבה עסקים וכו', וענה לו ר' דוד כי מחר בבוקר הוא יבאר לו הדבר בדיוק, ובינתיים השעה כבר מאוחרת ועתה כדאי ללכת לישון. צחק הגביר ולעג לר' דוד באמרו כי הוא ודאי רוצה להתחמק מתשובה, ובודאי שדבר זה שהוא יעני אינו שייך כלל וכלל והלך לישון. בלילה חלם הגביר, שהקיסר בכבודו ובעצמו כיבד אותו בביקור, מכיון שבאמת הגביר הנ"ל היו לו עסקים עם שרים גדולים ונכבדים משרי המלוכה, וגם נפגש כמה פעמים עם הקיסר. כמובן שהגביר חרד על האורח הרם והנישא, וכיבדו בכל מיני מגדים ומאכלים יקרים וחשובים והקיסר ביקש גם להרוות צמאונו בכוס תה. הגיש הגביר לקיסר כוס תה ומיד כאשר טעם מן הכוס נפל מכסאו ומת. תיכף התעורר רעש גדול, וכל פמליית המלך ובראשם שריו שהיו אתו צעקו שבודאי היה בתה הזה שניתן לקיסר סם המוות, ולקחו את הגביר למאסר ויצא עליו גזר דין מות בתליה. כאשר לקחו את הגביר לתליה, פרצה אש גדולה בבית הסוהר וקמה מהומה גדולה, כך שהגביר היה יכול לנצל את הבלבול הגדול והוא נס על נפשו מבית הסוהר, והגיע במנוסתו לעיירה קטנה עייף ויגע וצמא. הוא דפק בדלת בית אחד של יהודים וביקש מחסה ומעט אוכל. כמובן שיהודים רחמנים בני רחמנים נתנו לו מבוקשו, ומכיוון שהיה עייף ביותר גם הציעו לו מקום לישון. למחרת ממקום משכבו שמע הגביר איך שהיהודי מספר לאשתו, כי תלו כרוזים גדולים בכל העיירות כי רוצח המלך ברח מבית האסורים, וכל מי שימצאו יקבל פרס גדול של כמה מאות אדומים, וגם נתנו את תארו בדיוק. אכן סיים האיש הלואי ואנו נמצא אותו ונוכל על ידי כך להרוויח את הפרס. הגביר רעד ממקום משכבו, והבין כי אם עתה ישימו לב לתארו הרי שישגירו אותו למלכות, לכן התחמק מן הבית

כתובת מייל של מערכת הגליון: a13215113@gmail.com

עלון זה נתרם

הודעה משמחת

ב"ה, לכל המעוניין ניתן לתרום בעמדות "קהילות" ו"נדרים פלוס" הפרוסות בבתי כנסיות ברחבי הארץ והעולם ע"ש "עלון אשרי האיש" או במספר טלפון (קהילות) 073-275-7000, ולהקיש קוד 8915

אם אינכם רוצים להודיע לנו את פרטיכם אנא לא להודיע לנו

לע"נ

מרת מלכה בת הרה"ח ר' יוחנן דב הלוי ע"ה - נלב"ע ד' שבט תשע"ד ולע"נ הרב אברהם בן הרה"ח ר' יוחנן דב הלוי ע"ה נלב"ע ז' אדר תשע"ה ת. נ. צ. ב. ה.

לע"נ הרה"ח ר' יצחק בן הרה"ח ר' משה אריה ז"ל נלב"ע בשבועות תשע"ד ת. נ. צ. ב. ה.

לע"נ הרה"ח רבי יוסף אלימלך בן הרה"ח רבי חיים אליעזר ז"ל נלב"ע י"א אלול תשע"ח ת. נ. צ. ב. ה.

המעוניין לתרום להוצאות העלון להצלחה, ברכה או לע"נ יפנה לעורך הבה"ח ישראל פיגנבוים הי"ו, או להפקיד בבנק פועלים, סניף 533, מס' ח-ן 540321-ע"ש ישראל בנימין פיגנבוים. ניתן לתרום מכספי מעשר.